

CULTURA POPORULUI

Luminează-te și vei fi! --- Voeste și vei putea!

C. A. Rosetti

Prim-redactor: CONST. CEMAN-RACOVITA. REDACȚIA: CALEA DOROBANȚILOR No. 10. Cluj, Duminecă 11 Nov. 1923. ADMINISTRATIA: CALEA DOROBANȚILOR 10. ANUL III. NRUL 33. APARE IN FIECARE DUMINECA. TELEFON No. 15-75. TELEFON No. 15-32.

INVATA MINTE

Un trist exemplu, dar și plin de învățăminte, ni-l oferă statul german. Așna la culmea cea mai înaltă a supremației mondiale, ambiția nesătușită l-a aruncat în conflictul singeros, ce i-a determinat prăbușirea. Pătruns de o încredere orbă în combinațiile ascunse al unor financieri de reclamă, s'a lăsat convins, că și va răzuna vitregia soartei pe calea armelor, prin o victorie strălucită pe calea economică. Când însă dezlănțu a luat locul speranței, când realitatea a făcut să dispară visul himeric, poporul disperat și-a pierdut cumpătul: în fața nenorocirilor, ce l'au urmărit, a apucat calea răătăcirii.

Conducătorii statului nu mai au puterea de a ține în frâu mișcările disperate ale mulțimei: unui chinului de durere foamei se dedau la devastări și distrugeri, alții mânau de setea revoluției și imboldii de ghimpele comunizmului, se despart de trunchiul comun al statului și răzleții alunecă pe un povârniș prăpăstios, pe când alții în fața spazmiului haotic din intrajul imperiu, odionar a tot puternic, urmăresc cu calm dar pe căi piezișe, cu tenacitate dar și cu perfidie, ca pe ruinele trecutului strălucit, să reinvie un viitor, plin de speranțe, de nu vor fi și ele amăgitoare. Dar în mijlocul acestei hahilonii, guvernul vremelnic asurzeste lumea cu strigăte de alarmă, ca Franța, dornică de noi cuceriri, sugrumă Germania, iubitoare a păcii.

Trista și dureroasă privilegiu, care ar merita să deștepte compatimirea omenirii, dacă ar fi dispărut cu totul urmele crimelor săvârșite în beția unei victorii trecătoare. Cu toate acestea, din atari clipe pline de amărăciune disperării, în care se svârcolesc rămășițele marelui imperiu.

V. DIMITRIU
Prof. la Universitatea din Cluj

Mortalitatea copiilor la noi.

Mortalitatea copiilor, în țara noastră e atât de mare, în cât trebuie să îngrijoreze pe fie care cetățean al ei.

În urma atător vieți, secerate de războiul pentru desrobirea fraților subjugati, țara a rămas lipsită de brațe. Această lipsă trebuie completată cât mai curând, căci numai așa vom putea merge cu pași rezpezi pe calea binelui.

Sporirea născutului de oameni, de care țara are nevoie, se va face numai dacă vom avea în fiecare an un număr mare de copii născuți și dacă ne vom da silința și statul și cetățenii toți, ca acești copii să trăiască și să crească sănătoși.

În trecut țara noastră a avut totdeauna în mare număr de nașteri, dar a pierdut atâția din acești copii, mai ales în anii din urmă, în cât populația țării n'a crescut de cât eu foarte puțin. Prin urmare numărul atunoi ne vom face cu toții datoria pe deplin, când vom da ajutorul statului să alunge toate motivele pentru care ne mor atâția copii în fiecare an.

Țara noastră era în fruntea celorlalte, acum vreo 10 ani, prin marea număr al nașterilor și din vreo 21 de țări numai într-una singură se nășteau copii mai mulți ca la noi, în Rusia.

Dar pe cât de îmbucurător este acest lucru, pe atât de trist e că pierdem un număr foarte mare de copii în tot anul. Așa, de pildă, în anul 1912 am pierdut 51.049 de copii, înainte de a implini vârsta de 1 an, iar în anul 1919 numai în lunile Ianuarie—Martie, am pierdut 16.710 copii, înainte de implinirea vârstei de 1 an, din cei 67.956 copii, câți se născușesă în acest timp. (E vorba numai de vechiul Regat). Nu mai vorbim nimic de timpul războiului, în care ne-a fost dat să vedem părți din țară unde au murit toți copii câți se născușesă într-un an.

De regulă la noi, din toți morții câți avem într-un an, cam 30 la sută sunt copii ce n'au implinit vârsta de un an, iar copiii până la 5 ani dau un tribut de 50 de morți dintr-o sută.

Iată câțva cifre care trebuie să ne înspăimânte. În această privință stăm pe scara cea mai de jos, față de celelalte țări, și numai în câteva mai ușor atâția copii ca la noi.

Motivele acestei mari mortalități sunt multe. Să ne amintim numai ca la nașterea femeia nu este îngrijită de medic și nici de moașă, așa dacă e o facere grea; copilul va muri, ne fiind nimeni să-l scape. Iar dacă, mai târziu, se imboldărește copilul, mama nu-l duce la medic, ci mai de grabă alceargă pe la toate vrăjitoarele și, numai după ce a văzut că nici un descăntec nu i-a ajutat, mama își duce copilul și la spital, de multoieri atât de slabit de poală, în cât nici medicul n'are ce să-i mai facă.

Acestea se întâmplă nu numai de mamele care sunt de parte de spitale, sau de medici, ci chiar cu acelea care stau într-un sat cu medicul.

Poporul nostru nu s'a pătruns încă până acum de adevărul că numai medicul e în stare să-l scape sănătos.

În sfârșit, dacă mama e bolnavă de o boală molipsitoare, o va da cu siguranță și copilului, fără să se gândească să ceară și sfatul medicului; iar dacă aceasta i-a spus să se despartă de copil, ea să-l scape dela moarte, mama nu-i ascultă sfatul și și duce singură copilul la mormânt.

Ne cunoașterea regulilor, după care să se îngrijiască un copil, de la naștere până a ajuns la 3 ani, cel puțin, credința în ajutorul vră-

jitoarelor și în descăntece, neascultarea de sfatul medicului și fuga de spital, sunt cauzele de seamă, pentru care mor atâția copii în țara noastră.

E vremea să ne desmetoim cu toții, din întunericul în care am trăit până acum, să vedem bine pericolul și să dăm cu toții o mână de ajutor la îndepărtarea lui.

Statul și-a făcut datoria, cât a putut și și-o face în continuare, dând spitale, medică, moașe, cari să ajute pe mame să salveze viața copiilor.

E datoria tuturor cetățenilor să dea și ei, fiecare ce pot, ca să înălțăm acest mare pericol. Și ajutorul îl poate da fiecare, unui dând bani, alții sfaturi și cei ce nu pot da nimic să asculte ceace le spun cei ce cunosc aceste lucruri.

Nădăduim că vor fi mulți care să-și plece urechile la plânsulele mameilor care și pierd copii. Credeți că în această țară, înzestrată cu minți luminate și inimi bune, se vor găsi destui cetățeni cari să se gândească la această chestiune însemnată.

Dr. I. GLĂVAN
Asistent la Facultatea de Medicină din Cluj.
Din trecutul nostru

Biserica Sfântul Gheorghe din fosta capitală a Moldovei. Succesa în ea sunt moaștele Sf. Ioan cel nou. Biserica începută de Bogdan la 1514 și terminată de fiul său Ștefan-cel-tânăr la 1522.

SOLIDARITATEA NOASTRĂ

Știm cu toții ce înseamnă să fim solidari în treburile noastre zilnice, adică să fim nedespărții unul de altul, când avem o datorie de îndeplinit. De pildă, dacă noi doi-trei avem o datorie bănească la Banca populară din sat, ne luăm răspunderea fiecare din noi pentru toți, care s'au îndatorat să plătească datoria aceasta într-un timp dat. Adică răspunderea mai multor datornici este purtată de fiecare din ei. Așa se face că răspunderea proprie a fiecărui ins se mărește prin consimțământul ce și-a răspuns și de fapta altuia, îl iea pe garanție adică. Atunci nu garantezi numai pentru tine însuși, ci pentru toți ceilalți.

Dar tot așa se petrec lucrurile, când e vorba de îndeplinirea datoriei ce avem fiecare către țara noastră. Aici nu mai e vorba de doi-trei și de o datorie bănească, ci de toți câți grăim și simțim româneste, iar datoria este cea mai mare din câte ne sunt date. La fel însă, cum și în răspunderea odată cu alții să achiți o datorie oarecare, ni răspunderea unei datorii față de poporul sau societatea în care tu singur, ci toți suntem legați solidar. Aceasta înseamnă că nimeni nu poate fi scutit de împlinirea datoriei acesteia și s'o lase în seama altora. De ce trebuie să fie așa, o mintea omului; căci toți avem de tras foloase dela viațuira noastră împreună în poporul și Statul românesc. Dacă avem o țară și un pământ românesc, acestea sunt pentru noi toți și ne urează traiul la toți.

Să luăm, de pildă, pe țărani noștri care acum trebuie să a-jungă deplin stăpâni pe pământul și munca lor. Cum ar putea ei însă să tragă avem folos din toate acestea, dacă n'ar fi înalbată o țară mare, în care noi suntem membri sau părți solidari? Când tragi însă asemenea foloase din pământul și dela munca ta, trebuie să te gândești și la datoria ce-o ai față de cei ce te ajută să le tragi. De aceea trebuie să muncesti pământul tău, să îmmulțești munca ta, căci în ele stă ascunsă și o datorie pe care o ai față de societatea și poporul românesc. Astfel că fiecare din noi este dator către toți din poporul lui și toți sunt datori către fiecare.

Cum spunea mai la început, răspunderea tuturor este purtată de fiecare din noi. Aceasta se cheamă reciprocitatea datoriei ce avem în societate. Fiindcă societatea, care e pentru noi țara noastră, ne ajută și ne dă puțină viață muncii spre a trăi mai bine, să învățăm și să ne luminăm sufletul, noi avem la rândul nostru datoria ca în tot ce facem să garantăm pentru ea, care nu este alcătuită din doi-trei sau patru îns: anumiți, ci din toți care și dau consimțământul la garanția ce-o poartă. Dar tot așa stă lucrul și cu funcționarii Statului, care trăiesc așa de greu pe vremea noastră de scumpete. Și ei au o

o mare primejdie.

Sunt mulți răătăciți; din nenorocire!

Sunt bețivii, haimanalele, cerșetorii, leneșii, gâdnarii, tâlharii, criminalii, părinții denaturați cari-lasă copii în voia soartei și le dau exemple urâte, trăind din înșelătorie și minciună!

Ma! sunt femeile care se fereșe de a deveni mame, plăcându-le să rămăne sterile și sterile le va fi și viața; căci ce rol mai frumos poate avea o femeie de cât să devie mamă și să fie o mamă cuminte, gospodină, hărcină și care îmbind și dragălașele vârstare să le crească și să-și vadă copiii voinici și sănătoși și cari devenind adulți să fie adevărate valori sociale.

Nimeni nu poate contribui la ridicarea unei țări, mai mult ca femeile cuminti, care vor fi de atâtea ori mai folositoare țării de câte ori au fost mame și au crescut copiii emniniți!

Dacă cineva crede că a fi superior înseamnă a fi steril, se înșală, amarnic. Dacă vom lăsa în grijă celorlalte ce duc o viață inconștientă și deie generația tânără, va fi vai și amar de viitorul țării noastre.

Pentru a micșora numărul răătăciților, facem apel la concursul prețios al mameilor, mamele sunt acelea care pot avea influență fericită nu numai asupra copiilor lor pe care-i îngrijese și-i fereșe de boale, dar și asupra soților lor, împedându-i de a cădea în pațina băuturii, a leneși și a secului de cârpi.

Mamele sunt acelea care pot ajuta ea bărbatul să nu apuce pe drumul pierzării. Ele sunt acelea care cu vrednicia și cu iubirea lor pot face

RATAȚIILE SOCIETĂȚII

ca locuința lor să fie cuibul liniștii sufletiești și a hodieii trușești.

Trebue să se știe că: Soțul care intră năcăjit și obosit de munea sa și găsește o casă murdară, și tristă, fuge! fuge cât poate și-și caută distracția și ceva care să-l desoboșească. Acestea le găsește la căreimă, locul de întâlnire a multor amărăți și răătăciți. La căreimă omul slab și cu mîntea întunecată își lasă banul muncit din greu pentru vinarsul sau rachiu cu care și otrăvește corpul și-și pângărește sufletul!

Mamele trebuie să știe că beția soților este cauza căreia se datorește nașterea copiilor răzăpăciți, schilozi.

În afară de mame, mai facem apel la stat, care dacă vrea să-și vadă populația regenerată, trebue să ia măsuri cât mai grabnice și radicale pentru a combate alcoolismul!...

Ma adresez oamnelor cuminați, familiilor cinștite și le spun următoarele, pe care le spun mulți și le-au mai spus: Problema alcoolismului este o problemă politică și socială, care privește sănătatea publică și moralitatea claselor muncitoare.

Dănuirea alcoolismului și întinderea lui constituie un pericol îngrozitor; un pericol colectiv pentru societatea întreagă, căci alcoolismul se datorește: pericolul de degenerare a poporului, mortalitatea crescând, tuberculoza, natalitatea descreșcând care și ea valorează demoralizării și rachitismului; criminalitatea din an în an tot mai ridicată, alienația mintală excesivă!...

Dr. GH. P. PAMFIL
Profesor la Univ. din Cluj.

Cronica Ismailului

Cu toate că județul nostru nu are propriu zis o activitate culturală serioasă, totuși se fac pe ici pe colo încercări, cari au frumosul merit să fie desfășurate pe un fond curat românesc.

Cu venirea toamnei, activitatea culturală a județului se lărgeste, cuprinzând în cerul ei diferite manifestări artistice și culturale.

În orașul nostru funcționează o societate culturală, care poartă numele cunoscutului compozitor național „Gavril Muzicescu”. Pe lângă această societate funcționează o bibliotecă și se dau concerte artistice cum este acesta care se anunță acum cu D-ra Lucezarschi.

— În ziua de 28 Octombrie a. c. a avut loc o frumoasă serbare, dată în folosul comitetului școlar local, cu concursul câtorva institutori de seamă: P. Lupășu, A. Xenov, Dobrovolschi, etc.

Această demonstrație culturală a avut scopul de a pune pe localnici în curent cu mișcarea literară dela noi. Au fost ecavete numere de seamă, farse și scenețe.

Organem vîile noastre mulțumiri organizatorilor serbării, cari știu la vreme și contribuie cu producții culturale la cimentarea sentimentului național.

— Activitatea școlară în oraș și județ se manifestă treptat, pe măsură ce școala intră pe făgașul ei adevărat.

Câțiva tineri entuziasmați, sub conducerea unor profesori secundari, au luat frumoasa inițiativă de a se produce în mijlocul sătenilor cu producții culturale.

Această manifestație, pur națională, este și ea venită la vreme. Câteva sate, cari vor avea fericită ocazie să primească în mijlocul lor pe adevărații pioneri ai culturai naționale de peste Prut, sunt trecute pe programul acestor serbări culturale.

Urâm succes tinerilor entuziasmați, cari și-au luat frumoasa sarcină să mai scuture molesala țăranelui și să-l îndemne la fapte.

— Cercurii culturale din județ și-au format programul ședințelor din anul viitor și au înaintat proiectele, celor în drept, pentru aprobare.

PREMIILE LITERARE

Printre premiile anunțate, cel care atrage atenția, a fără îndoială, premiul „Dimineții” 50.000 de lei, și încă nedivizibilită, înseamnă un adevărat record la noi! Fiindcă ne place a crede, că premiantul nu e desemnat a priori, vom face câteva reflecții în legătura cu premiul destinat, celui mai bun roman românesc, tipărit în ultimul timp. Pare-se că prin premiul „Dimineții”, romanul nu e socotit numai ca o lucrare de maturitate, dar și ca o producție de viitor, care merita toată atențiunea și toată încurajarea. Credem dimpotrivă, că romanul nu va fi genul de viitor, atât la noi, cât și aierea. Dinamica socială, tot mai accelerată nu va îngădui să se scrie și să se citească romane, cu factura obișnuitului roman. Cine va mai avea oare răgaz să depene ori să urmărească în sute și sute de pagini, cine stie ce problemă sufletească! Viitorul va fi al pieselor într-un act, al naveltei și schitei concentrate. Simptomele contrarii, își au tăleul, sau mai bine zis, cântecul lor!

I. D.

PENTRU NAȚIONALIZAREA ȘCOALELOR

Învățământul limbii române, introdus oficial în școlile minoritare transformate din regiunile poliglotte și înstrăinate ale țării noastre, a fost până acum împreună cu multe și mari greutăți.

Cauza e lipsa unei metode practice, bazate pe experiență, de care să se conducă învățătorul la predarea acestui obiect de instrucție într-o școală, cu elevi, cari nu cunosc deloc sau numai puțin limba statului român. Toate sistemele metodice și didactice, în genere cunoscute și practicate până acuma în predarea limbii române unor copii de altă limbă maternă nu s'au validat de loc sau foarte puțin, căci succesul a fost de multoieri minimal.

Acea mai răspândită și mai regulat întrebuintată metodă în predarea limbii române în școlile minoritare a fost aceea, de a traduce înțelesul cuvintelor românești în limba străină respectivă, și a face poate și câteva exerciții gramaticale. Prin aceea însă nu s'a putut nicăieri ajunge înțea, ca copiii să poată vorbi sau întrebuinta limba română în viața practică.

A fost deci de neapărată lipsă o îndrumare nouă, o metodă mai practică.

Și aceasta ne-o arată, nu numai în teorie, ci și prin modele de lecții practice dăii Teofil Keus, revizor școlar al județului înstrăinat al Coțmanilor și Simion Ruseac, institutor în Cernăuți, într-un povățitor metodic, alcătuit de d-lor, care a apărut de curând în editura „Glasul Bucovinei” din Cernăuți, și poartă titlul „Lecțiuni practice de limba română”.

Acești merituși bărbați ai școlii românești din Bucovina, au muncit ani de-a rândul pentru îndrumarea culturii românești în părțile înstrăinate ale Bucovinei, și au avut deci prilejul, să cunoască din experiență proprie, la fața locului, și nu dela masa verde a unui înalt birou, atât piedicile și greutățile, cât și mijloacele potrivite pentru învățarea limbii românești în școlile minoritare sau înstrăinate.

Și experiența lor i-a învățat că cel mai potrivit mijloc pentru atingerea țintei dorite în această privință e de a învăța pe copiii neromâni a vorbi românești în mod practică, și numai în această limbă, așa cum își învață mama a vorbi copiii ei brutii. Pe acest principiu non și practice se bazează cartea amintită a numiților autori.

Ea e nu numai actuală, ci și absolut necesară atât pentru învățătorii neromâni, cât și pentru cei români cari predau limba română în școlile minoritare sau transformate și deci nu se pot înțelege ușor cu copiii cari cunosc deacasă numai altă limbă, străină.

Întrebuintarea metodei practice, îndeletate în cartea amintită, va putea o avea numaidecât efectul, că copiii de altă limbă maternă vor învăța mai ușor limba română, iar

O descoperire arheologică importantă

În china s'a făcut de curând, una din cele mai importante descoperiri arheologice de până în prezent.

Un lucrător din orașul Honau, care era în cursul construirii unui puț, s'a găsit în apropierea unei imense excavațiuni funerare. Această excavațiune, după cercetările arheologilor, datează încă din timpul dinastiei Chow (1122—256 înainte de Christos) adică de peste 3000 de ani. Mormântul descoperit conține numeroase obiecte de mare valoare, peste 100 vase ornate în aur și pietre prețioase, în mare parte perle.

Această comoră prețioasă istorică este evaluată astăzi de specialiști, la aproape 50 milioane lei.

DRD. BUCĂ

104 GAME.

ABONAMENTUL: Pe un an 180 lei.
Pentru săteni, învățători, profesori,
preoți, studenți, funcționari, mese-
riași și muncitori 120 lei pe un an.
Abonamentul plătit înainte; se poate
face și pe jumătate de an. 000000

Cultura Poporului

ABONAMENTUL: Pentru instituții
financiare, ale statului și bibliotecii
300 lei pe an. Pentru sprijinitorii
foaie minimum 300 lei. În America
3 dolari. În Jugoslavia 100 dinari
pe an. În străinătate 250 lei pe an

PLUGARI AU DEZERTAT

Dintre sătenii de azi, mulți au părăsit munca și au dezertat dela brazdă. Câmpiile, deaurile și vălele nu mai răsună ca altă dată de cântecul plugurilor. Unde s'arâni, adevărații țărani aceia cari cântau?

Au dezertat la orașe, ademeniți de viața dezordonată, de munca mai ușoară, dar și mai înjositoare. Au dezertat la orașe pentru a fi servitori sau funcționari.

Celor vechi le trebuia câmpul și plugul, aerul curat și suflul care leagă spicelile grâului. Cei vechi admirau natura și la cântecul minnat al ciocârliei își ridicau ochii spre cer privind-o cum se'nalță în sbor și o dată cu aceasta își adresau și ruga către Dumnezeu ca să le deie roadă bună pentru hrănirea familiei lor cinstite și muncitoare și pentru binele patriei, scumpei lor patrii. Cei vechi erau albine harnice, cei de azi sunt viespi rozătoare.

Cei de azi au părăsit brazdă ca să bată drumurile și pe cei tineri i-au tulburat dorințele bolnave...

Oh!... dezertătorilor, oprivi-vă și vă întoarceți de pe drumul ruinii și a pierzării!

Reîntoarceți-vă la fermă, în satul unde vi s'arâni în gropiți și amintivi-vă fugărilor de meșteșugul uitat și părăsit.

Munca pământului hrănește, înstărește și face caractelele sănătoase și tari.

De ce vă plecați înaintea nebulii? Noi vrem plugari puternici, cu pieptul ars de soare. Noi vrem ca pământul cu care vă înstărit statul să lămurii și să fiți mândri că aveți prilejul să nu mai umblați ca niște câni a nimănui; slabi și goi sau îmbrăcați cu sdrêne nemțești!

Nouă ne trebuie țărani demni de strămoșii lor, mândri, cari să-și iubiască satul cu sfîrșenie, prietenoși și credincioși celor ce s'au gândit și se gândesc la ei și cari vor să-și vadă voinici și roșii la față iar nu roși de boli ascunse și de ofiță.

Ce fel de fit va avea patria, care trebuie să trăiască, să crească și să înflorească? Țării noastre îi trebuie fii vrednici, cari la nevoie să fie bravi soldați și cari să repete avântul și elanul dela Mărășești, dacă cumva lilete dușmane s'ar mai năpusti asupra ogorului românesc.

Deschideți ochii și destupați-vă urechile cu un ceas mai de vreme buni frați români! Lăsați cotețele murdare în care vă chinuți trupul prin orașe și faceți-vă în satul vostru o colibă măcar, dar soriti și înfloriți cu munca voastră.

DR. G. T. PAMFIL
profesor la universitatea din Cluj

Un cuvânt pentru acela care a fost.

A închis ochii acum câteva luni, când Brașovul era înfășurat în manta lui scilpitoare; când brazii și mestecăniile dormeau liniștiți, când florile sopteau între ele. În noaptea aceea senină, de primăvară caldă, stetele îi luminau mai mult fața, deschizând calea ingerului, care s'a coborît, de-a închis pleoapele și de-a oprit pana scriitorului, care până'n ultimile clipe tot mai sbârâna pe hârta galbenă.

Am admirat acum o jumătate de an chipul scriitorului N. N. Beldiceanu și astăzi, când stă de vorba cu el, citindu-i o operă în sufletul meu, plin de amărăciune dureasă, se strecoară picătura cu picătura regretul după cel dispărut...

Acum iată, în conștiința mea neadormită, apare figura sobră a ilustrului scriitor moldovean, martirul unei vieți literare; și eu, cu buzele tremurând, cu brațele către cer, evoc imaginea iertătoare și numele scump al nemuritorului.

N. N. Beldiceanu, vâstarul Iașului, purtat pe brațele celor cari l'au iubit, s'a coborît în adâncul tainicului mormânt.

El doarme somnul cel veșnic și'n sufletele celor cari l'au cunoscut și l'au iubit citindu-l, domnește mereu un gol trist și tainic. Deși sufletul lui N. N. Beldiceanu trăește în noi și planează deasupra capetelor noastre, trupul lui doarme nesupărat de nimeni, într'un colț de cimitir, fără vre-un semn, care să arate cuiva că acolo zace un om de mare valoare literară. Nici un picior de străin n'a călcat pe țărâna mormântului și nimeni, nimeni n'a venit să-i curețe bălărilor din împrejurimile mormântului!

Noi, cari trăim și'n sufletele cărora bate o inimă de român, suntem datori să admirăm pe artistul, pe pionul și citorul literaturii noastre; el care a trăit până mai ieri în mijlocul nostru, împărțându-ne o parte din vloga minții.

Cineva — imediat după moartea lui — l'a criticat aspru, învinuindu-l că a creat tipuri de mahală. Dar s'a înșelat, căci nu i'a cunoscut gândirea și sentimentul. El n'a fost un scriitor prolix nici manierat, ci un adevărat artist al condeiului. N. N. Beldiceanu a creat o operă de artă, pelucrând în sens artistic tot materialul luat din domeniul realității omenești și astfel, isbutind să dec opere sale o rezonanță pur omenească. Fiecare crâmpeie descrisă, cu atâta măiestrie, e un locșor plin de toată verva și de tot farmecul vremurilor trecute, care te face să te'nbeți de farmecul unei lumi sănătoase.

Opera lui N. N. Beldiceanu se ridică tot mai sus, în sfera realității și va rămâne ca o mărturie a vremurilor frumoase și legendare... Dar vai! poate că răutatea omenească i'a scurtat firul vieții și s'a dus la o vârstă de copil. Cu toate acestea, ce spun, căci înainte de-asi înclesta mâna pe pană, mi-a zis: „Eroii tăi au suferit ca și patriarhul Iov din Biblie. Îmi plac mult eroii, căci toți sunt originali și toamă dea- ceea se așterne peste cugetul tău

GLORIILE NOASTRE

Maestrul Enescu

Dacă dragostea de a vedea, ori nevoia te face să te duci la Botoșani, ai face un mare păcat dacă nu te-ai abato și prin partea de nord a frumosului oraș.

Cum te dai jos, în gara Păpuși, lași orașul spre a-ți vizita la întoarcere și tei drumul ce merge la Costești, lăsând în urmă orașul în dreapta satul Ciurșumea, cu vestita fabrică de bere, te apropii pe nesimțite de dealul Batoșneanca din fața Costeștilor.

Priveliștea se mărește cu iazul, presărat ieri și colo de căruri albe de găste ce îl străbat în lung și'n lat. De o parte și alta a dealurilor turmele de oi și cele două cirezi de vite pasc liniștite, pe deal clăile de grâu stau în așteptare.

In vale cât cuprinzi cu ochii satul Costești acoperit cu girezi și stoguri de grâu ne arată hârnicia sătenilor.

Legănăt ușor de trăsură așezată pe arcuri ne pomenim pe malul iazului.

Lăsăm satul în spate și ne ducem pe drumul Teisora însuși în stânga de sarmaticul iaz, acoperit cu păpuși și în dreapta dealul acoperit cu neprețuitele lui bogății.

In depărtare se vede un sat împădurit, sunt Nișeenii. În jurul lui câmpii cât vezi cu ochii acoperite de bogate holde. Iată-ne în sat, casele acoperite cu stuh așezat într'o formă destul de plăcută ochiului. La mijlocul satului biserică bine întreținută. Din toate părțile se văd care încercate, purtate de ved

In curând orașul cultural Cluj, își va îmbrăcea haina de sărbătoare și mândrie națională, căci va veni: maestrul Enescu.

Gloria noastră muzicală reprezentată prin geniala personalitate a compozitorului și violonistului Enescu, va împraști din multe suflete fel de fel de pete ale materiei și ale patimilor.

El aduce în arcului lui sonoritatea unei lumi ideale, mai bună și cu fruntea mai spre soare, de cât spre latul de sub picioarele noastre.

Oaspetele Enescu, va fi un simbol al artei noastre naționale, — și cei mai rai și oameni dușmăniți politicește, se vor înfrăți pentru o clipă măcar în fața senină a artei, și vor înțelege că nu trăiesc micimile omenești ci valorile.

Il așteptăm cu drag, ca să ne aducă primăvara în inimă, cu cîrpițul tuturor păsierilor din codru străbun.

El vine la 17 Noembrie.

De prin meleagurile Botoșanilor

Iubite Cător.

Dacă dragostea de a vedea, ori nevoia te face să te duci la Botoșani, ai face un mare păcat dacă nu te-ai abato și prin partea de nord a frumosului oraș.

Cum te dai jos, în gara Păpuși, lași orașul spre a-ți vizita la întoarcere și tei drumul ce merge la Costești, lăsând în urmă orașul în dreapta satul Ciurșumea, cu vestita fabrică de bere, te apropii pe nesimțite de dealul Batoșneanca din fața Costeștilor.

Priveliștea se mărește cu iazul, presărat ieri și colo de căruri albe de găste ce îl străbat în lung și'n lat. De o parte și alta a dealurilor turmele de oi și cele două cirezi de vite pasc liniștite, pe deal clăile de grâu stau în așteptare.

In vale cât cuprinzi cu ochii satul Costești acoperit cu girezi și stoguri de grâu ne arată hârnicia sătenilor.

Legănăt ușor de trăsură așezată pe arcuri ne pomenim pe malul iazului.

Lăsăm satul în spate și ne ducem pe drumul Teisora însuși în stânga de sarmaticul iaz, acoperit cu păpuși și în dreapta dealul acoperit cu neprețuitele lui bogății.

In depărtare se vede un sat împădurit, sunt Nișeenii. În jurul lui câmpii cât vezi cu ochii acoperite de bogate holde. Iată-ne în sat, casele acoperite cu stuh așezat într'o formă destul de plăcută ochiului. La mijlocul satului biserică bine întreținută. Din toate părțile se văd care încercate, purtate de ved

mai multe ori de cai. Oameni respectoși, fără să ai cunoștință cu ei te măsoară din cap până în picioare și în urmă te salută cu multă băgare de seamă.

Cum ești din Nișeenii, ochii se primbă fără să se mai sature pe deasupra dealurilor. Pe coasta din față la o zvârlitură de băi din Nișeenii, sunt Doroșbanții, un sat cum rar se găsește în județ.

Soarele se coboară liniștit îndulcind priveliștea. Am ajuns și în satul istoric prin numele lui, sat care de la prima vedere apare plin de viață cu gospodării bine înjghebate, cu drumuri alinate și cu o biserică care ar face cinste și unui oraș. Urându-ne la deal, pe drumul drept de odată ochii își îndreaptă razele spre iazul din vârta satului pe malul căruia se obișnuiește să se încoroneze școlari distinși.

Putin mai la deal, școala; pe dreapta cum urci, în colț, sunt casele părintelui Arbore împădurite cu o livadă cum numai la Rădășeni-Fălciu se mai găsește. În această grădină vei găsi arbori începând cu zona șusă, deluroasă și terminând cu ce-a multoasă, este o adevărată grădină botanică. Peste drum sunt casele vestitului primar Ion Bendas.

Soarele nu se mai vede, roșata pe cer își păstrează farmecul iar aerul căldut de peste zi începe a se răcori.

E noaptea ne întoarcem la Botoșani.

C. COVOTARU, învățător
Botoșani-Fălciu

Un îndemn către negoț

In ziua de azi când lupta pentru agonia hranei de toate zilele este atât de puternică, nu cred să se afle o minte omenească să nu se gândiască la găsirea unui mijloc, datorit căruia să-și poată mări venitul, și astfel să aibă o masă mai din belșug, o haină mai curată și un colțșor unde să-și poată odihni în liniște trupul obosit de munca zilei.

Timpurile pe cari le trăim, timpuri de cari bătrânii și străbunii noștri n'au pomenit vre-o dată prin hrisoavele găsite de pe urma lor, au mișcorat intrată nobilă noastră în cât nu numai lefișul dar chiar și gospodărul cu hambarul plin și cu ograda plină de pășări își încrețește fruntea de grija la cea înaltă adiere a vântului de toamnă.

Și grija lui nu este mică, deoarece munca de o vară încrețită are strânsă toată la un loc, și din ea va trebui ca încetul cu încetul pe tot timpul ernii cu socoteală și multă chibzuință să se hrăneasă în așa măsură încât să nu-l prindă cocorii cu hambarele goale.

Muncitorul plugar cu gospodărie de adevărat român cu mila și frica lui Dumnezeu, muncitor care nu cunoaște vițuial, care nu știe ce e cărciuma, este adevăratul producător și devine comerciant din moment ce plecând la târg pe lângă ce are mai mult mai dă drumul pe piață în o altă marfă, la alte produse ce le-ar cumpăra, de la un megieș sau alt constăean, care ar putea merge la târg.

Întorcându-se acasă plătește în bani megieșului prețul învoit, iară lui își oprește partea ce i se cuvine pentru cărușie și pentru munca ce o depune vânzând marfă și făcându-i reclama la târg spre a căpăta un preț mai mare.

Iată dar că muncitorul plugar cu palmele crăpate și cu fața bătută de vânturi, cu știință de carte, este un adevărat comerciant, care prin istețimea lui reușește să-și mărească venitul, și deci banul său prin o simplă mănuire, care nu cere nimic altceva de cât un dor de muncă pentru binele lui și al familiei sale.

Fiecare sătean cu puțină chibzuință poate să fie comerciant fie că are prăvălie la drum, fie că în tinda sa, în podul casei strânge din timp de belșug mărfuri pentru timpuri mai grele.

Comerțul nu este o rușine cum de obicei se crede la țară, comerciantul întocmai ca ori și care producător munceste cu adevărat cuvânt, și prin munca sa contribuie în bună măsură la mărirea avuției naționale, dând unor produse adevărate lor valoare.

Săteanul care este conștient și are și puțină învățătură fără multă bătaie de cap va reuși prin o mănuire de bani, cât se poate de simplă, să-și vadă avuțul crescând zi cu zi.

RICHARD R. TUFFLI
fost aslat comercial și prof.

Un pribeag se roagă nopții:

Regină blândă-a tuturor,
ce dăruie lumii-alinul,
înrâni puterea ție-o împlor
o, Noapte: — curmă-mi chinul!

... Pribeag pe-o lume fără rost,
eu în surghiu amarnic,
îndur destul ce mi-a fost
numai în lacrimi dornic...

Și, vezi, în crudul vieții joc
luptând mi-am stors puterea,
dar înimi fără de noroc
mi-a înșelăv din durerea...

Dă, Noapte, sufletului meu
adăncă ta hotină:
el de amar și-obidă-i greu
și-i încercat de vind.

Il sapă suferința grea
și îl sugrumă kuma:
spre umbră și uitare-ar vrea
să și iee sboriri-acuma.

De-al păcii dor e-adănc durul
și tremură 'n suspine:
ar vrea să fie așa lăcut
și liniștit ca tiuc.

GEORGE VOEVIDCA.

LA FÂNTÂNĂ

(Cântec popular) A. Bena.

Cor mixt

Raw, (1 = 69.)

1. La fântână sub rozor
S'întâlnește doi cu doi
Să sărută până mor.

2. La fântână la izvor
Vine un mândru călător
Este badea, badișor.

3. Și la umbră so asează
Apoi doarme și visează
Murgu-i-paște și nechiează

4. Și visează mândruluță
C'a bătut-o măicuță
Tot cu fir de busnicio

5. Peste dragui de mijloc
Tot cu fir de tătămă
Peste dragui de gurji.

G. BOBEI.

LA PORȚILE LITERATURII

VARA-I PE SFÂRȘITE...

Vara-i pe sfârșite, toamna este aproape
Și'n adânc de codrii cânturi nu mai sună,
Iar din frumusețea lunii d'astă vară
A rămas doar vraja nopții cu lună...

Ploie de toamnă a'nceput să cadă;
Podoabele verii s'au schimbat veșmântul
Și pe văi și dealuri și chiar pe vălece
Franze ngâlbenite au umplut pământul.

Vara-i pe sfârșite, toamna n'ose bate
Iar prin codrii veselii frunza e useată
Și... din frumusețea lunii d'astă vară
A rămas doar vântul... vântul trist să bată...

Delabradicieni C. GH. POPESCU-TICA

NOCTURNA

Pe ceruri luna străluce
Și umple câmpia de ne...
La biserică pe-o cruce,
Se tângue o cuevea.

In a lunei lumină
O frunză cade tăcută,
Cu jale vântul suspină
Tăcere... natura ascultă.

Borești-Vaslui KOSTYA AGAPIE

Știință pentru popor

Cum vorbesc furnicile

Foarte de multă vreme se știe că o mulțime de animale se pot înțelege între dânsele, cu ajutorul unor anumite sunete scoase din aparatul vocal. Insectele n'au un astfel de aparat și totuși ele se înțeleg de minune. Organele care le servesc la vorbire nu sunt decât antenele (cornițele); prelungiri foarte mișcătoare și foarte simțitoare așezate la cap. Jules Fabre, văzuse foarte bine că dacă se tăie antenele insectelor, se poate ca ele să-și piardă siguranța mișcărilor, mirosul și chiar instinctul reproducere. Astfel de cercetări au fost făcute și cu furnicile, și s'a scos din ele rezultata că furnicile au o limbă curioasă. Când o furnică vrea să spună ceva vecinei sale, ea se duce la dânsa, și începe să o lovească ușor cu antenele sale pe cap sau pe cornițe. Ritmul cu care ea face aceste lovituri este foarte diferit, după ideea pe care vrea să i-o spună. S'au putut deosebi vreo 12 cuvinte sau noțiuni pe care furnicile și le pot comunica, varind ritmul loviturilor. Pot să-și transmită astfel știri asupra pericolelor, asupra îndemnelor la luptă, asupra băgării de seamă, asupra hoților care s'ar apropia, s. a. E mare asemănare între modul de vorbire al furnicilor și cel al vâlbaticilor din centrul Africii, care se înțeleg dela distanțe mari, prin ajutorul unor sunete de ritm diferit, pe care le produc cu niște tobe anume făcute.

Divorțul în lumea păsărilor

Viața casnică a păsărilor se aseamănă neobișnuit de mult cu cea a oamenilor. Cu puține excepții, căsătoria lor este cea „legală”, adică monogamă (căsătoria cu o singură femeie). Corbi, ciorile, vrăbiile, porumbeii și alte multe păsări sunt monogame toată viața. Toamna, când păsările călătoare se adună în stoluri mari ca să plece, și atunci soții rămân străns uniți. Sunt și cazuri când bărbații călătoresc în stoluri deosebite de cele ale femeilor, dar, odată căldurile ajunse la destinație, pechurile se regăsesc repede.

După spusele preotului Snell, un observator al vieții păsărilor, căsătoriile se fac de obicei în primăvara care urmează după anul nașterii. Se face și la ele o alegere între soți, ca și la oamenii. Dese ori întâmplarea hotărăște, iar dacă mai mulți pretendenți candidază la aceeași mireasă, atunci „dreptul celui mai tare” este hotărîtor. Chiar când sunt mai multe mirese decât pretendenți, lucru ce se întâmplă foarte rar — fiindcă la cele mai multe păsări bărbații sunt mai numeroși ca femeile — tot se nasc lupte din cauza geloziei.

În căsnicia păsărilor nu se ivesc mai niciodată certuri, de vreme ce soția este cu totul supusă soțului. Ascultarea merge atât de departe în cât dacă soțul, care alege todeauna locul pentru cuib, a făcut, din nepricepere sau de frică, o alegere nepotrivită, soția începe îndată să adune materialul treburilor, deși ea nu poate construi cuibul în locul ales. Numai la uiul ciocărilor a putut vedea Snell ceartă între soți, care însă n'a mers niciodată până la bătae.

Credința soților trebuie recunoscută la toate păsările care trăesc în monogamie. Totuși, după spusele lui Snell, bărbații sunt mai șteingari decât femeile; înșelătoriile sunt însă foarte rare. Dacă ne gândim că femeea — chiar la păsări — este dela natură mai timidă, atunci înțelegem această deosebire între sexe.

S'au văzut însă și divorțuri (despărțiri) la păsări, întocmai ca și la oameni, dar ele se produc rare ori și, lucru curios, atunci femela se desparte cu toată bună-voia de bărbatul său. La porumbeii acest divorț constă în se produce numai atunci când căsătoria n'a fost dela însoțitoria cu o singură femeie. Corbi, ciorile, vrăbiile, porumbeii și alte multe păsări sunt monogame toată viața. Toamna, când păsările călătoare se adună în stoluri mari ca să plece, și atunci soții rămân străns uniți. Sunt și cazuri când bărbații călătoresc în stoluri deosebite de cele ale femeilor, dar, odată căldurile ajunse la destinație, pechurile se regăsesc repede.

După spusele preotului Snell, un observator al vieții păsărilor, căsătoriile se fac de obicei în primăvara care urmează după anul nașterii. Se face și la ele

GĂLGĂREANU Prof. la Univ. din Cluj

PENTRU COPII

I L E N U Ț A

Cinel — cinel, ce e mic și mititel și îngrădește frumusețea. Așa întreba Ilenața pe surionara ei ce mai mica.

— Păianjânii! răspunde grăbită Mărioara. Ilenața rămase o clipă încurcată, fiindcă tocmai de-asupra ferestrei de la odaia lor, un mic păianjân își țesu-se o pănză subțire ce de ahea se zărea.

— Ba nu, îi zise Ilenața, este acul, căci cu el poți îngrădi tot felul de cusături urzite tot atât de subțire ca și pănză de păianjân.

Ilenața era o fată tare cuminte și harnică, de aceia toate fețele din sat o urau, dar ea nu băga sama și tare de multe ori își lua lucrul în mână și mergea la câte o fată ca să lucreze împreună. Pe câte fete nu le-a învățat ca să coase cămășuți de pănză albă în broderii și ajururi; cu toate acestea ele tot nu o puteau suferi.

Intr-o zi, se vesti că la curtea tinerei domnițe, se caută o lucrătoare care să știe bine a lucra cusături pe fir. Ilenața cum auzi, se îmbrăcă curat și plecă rugând pe mama ei că, dacă va rămâne la curtea domniței, să vină câte odată s-o mai vadă în timpul cât va sta ea acolo.

De cum ajunsese la curte, domnița, îndată ce i se spusese că a sosit lucrătoare, o și chemă la dânsa.

Când intră Ilenața în odaie, văzu stând pe o strană înaltă sculptată cu flori în lemn, pe domnița înconjurată de mai multe fete îmbrăcate toate în rochi albe. I se pâră un fînger căzînd din lumina soarelui, o ică-nă din cadru, atât era de frumoasă și gingașă domnița. Dânsa ținea între degetele mici și subțiri, încercate cu inele bătu-te în pietre strălucitoare, pănză albă ca zăpada care trebuia să fie cusută.

Sfioasă și smerită, Ilenața înaintă, se plecă și-i sărută mâna în timp ce fetele cari o înconjuraseră plecaseră din odaia mare și luminoasă lăsându-le singure. Atunci domnița o luă de mână, o duse înaintea ferestrelor mari pe unde intra toată lumina zilei, o așeză pe un scaun și-i vorbi blând și încet:

— Mi s'a spus că lucrezi atât de frumos încât și zânele ar putea fi îmbrăcate în rochii cusute de tine; te-am chemat să-mi lucrezi pe această pănză albă, subțire, broderii și ajururi, cu toate acestea ele tot nu o puteau suferi.

Dar din ziua aceia pizza fetelor crescă și mai mult; cu toate că îi forțeau capul și o ocologia când o fălăneau, ba de cele mai multe ori îi aruncă și vorbe batjocoritoare: „câ, poate te-ți crează și tu domniță de când ai fost la curte, nu cum-va aștepti și tu un fecior de domn să te iele de soție?”. ... și câte alte care o măhniau pe biata fată atât de simplă și curată în gândirea ei tânără.

Însă fiindcă era atât de bună. Dumnezeu o răsplăti cu bine, căci de la curtea domniței un slujbaş, băiat tânăr și harnic o iubea și veni să-i ceară mâna. Copila primi cererea tânărului, nunta se făcu și Ilenața plecă cu bucuria în suflet că de acum înainte va trăi pe lângă domnița pe care o iubea cu credință și supunere.

— Mi s'a spus că lucrezi atât de frumos încât și zânele ar putea fi îmbrăcate în rochii cusute de tine; te-am chemat să-mi lucrezi pe această pănză albă, subțire, broderii și ajururi, cu toate acestea ele tot nu o puteau suferi.

Ilenața roși de plăcerea vorbelor bune ce i le rostise domnița și se apucă de brodat la pănză albă și subțire și la vâlul de mătăasă care aveau să fie podoabele domniței în ziua când era să fie mireasă.

Mult a mai lucrat, zi și noapte, cu drag înșira firul de aur pe pănză albă ca zăpada până ce isprăvi cea din urmă crenăuță de brodat. Ilenața fu bine răsplătită cu daruri și bani și se întoarse acasă.

Dar din ziua aceia pizza fetelor crescă și mai mult; cu toate că îi forțeau capul și o ocologia când o fălăneau, ba de cele mai multe ori îi aruncă și vorbe batjocoritoare: „câ, poate te-ți crează și tu domniță de când ai fost la curte, nu cum-va aștepti și tu un fecior de domn să te iele de soție?”. ... și câte alte care o măhniau pe biata fată atât de simplă și curată în gândirea ei tânără.

Însă fiindcă era atât de bună. Dumnezeu o răsplăti cu bine, căci de la curtea domniței un slujbaş, băiat tânăr și harnic o iubea și veni să-i ceară mâna. Copila primi cererea tânărului, nunta se făcu și Ilenața plecă cu bucuria în suflet că de acum înainte va trăi pe lângă domnița pe care o iubea cu credință și supunere.

— Mi s'a spus că lucrezi atât de frumos încât și zânele ar putea fi îmbrăcate în rochii cusute de tine; te-am chemat să-mi lucrezi pe această pănză albă, subțire, broderii și ajururi, cu toate acestea ele tot nu o puteau suferi.

Dar din ziua aceia pizza fetelor crescă și mai mult; cu toate că îi forțeau capul și o ocologia când o fălăneau, ba de cele mai multe ori îi aruncă și vorbe batjocoritoare: „câ, poate te-ți crează și tu domniță de când ai fost la curte, nu cum-va aștepti și tu un fecior de domn să te iele de soție?”. ... și câte alte care o măhniau pe biata fată atât de simplă și curată în gândirea ei tânără.

— Mi s'a spus că lucrezi atât de frumos încât și zânele ar putea fi îmbrăcate în rochii cusute de tine; te-am chemat să-mi lucrezi pe această pănză albă, subțire, broderii și ajururi, cu toate acestea ele tot nu o puteau suferi.

Dar din ziua aceia pizza fetelor crescă și mai mult; cu toate că îi forțeau capul și o ocologia când o fălăneau, ba de cele mai multe ori îi aruncă și vorbe batjocoritoare: „câ, poate te-ți crează și tu domniță de când ai fost la curte, nu cum-va aștepti și tu un fecior de domn să te iele de soție?”. ... și câte alte care o măhniau pe biata fată atât de simplă și curată în gândirea ei tânără.

Intrebări:

- 1. Am 100 picioare și 37 de capuri, câte găște și câți epuri sunt?
2. Care-i băutura cea mai tare? și pentru ce?
Copiii cari vor deslega aceste două întrebări, să ne trimeată răspunsul. Numele acelor cari au deslegat se vor tipări aici și cine va eși la sorți, va căpata: Două cărți cu povești frumoase, cu chipuri.

Totodată rugăm pe copiii până la 12 ani, să ne scrie istorisiri scurte, descrieri de pe locurile unde trăiesc, iar cele mai bune lucrări se vor publica în foaie și se vor premia. Deasemenea primim desene în cerneală.

UZINA ELECTRICĂ A ORAȘULUI CLUJ. No. 1913—1923.

Anunț

În urma întrunirii ținută Luni 5 Noembrie la Camera de Comerț, s'a stabilit împreună cu reprezentanții industriei și comerțului din Cluj următorul program de intrerupere a curentului electric, intreruperi necesitate de lipsa totală de apă la Someșului-Rece.

6 1/2 — 7 1/2 Regiunea orașului pe partea stângă a Someșului, Str. Gh. Barițiu dela Teatrul Maghiar până la Str. Suluțiu.

7 1/2 — 8 1/2 partea orașului pe malul drept al Someșului, limitate de următoarele străzi:

Strada Băii, Piața Carolina, Vechea Cetate, Baronul Pop și împrejururi, Piața Cuza Vodă, Calea Dorobanților și partea Vestică a Pieței Ștefan-Cel-Mare. Această regiune va primi curent și dela 12—2.

11—12 centrul orașului, Calea Regele Ferdinand până la Postă. Calea Victoriei până la Camera de Comerț, Str. M. Kogălniceanu până la Colegiul Evanghelice, Str. Nicolae Iorga.

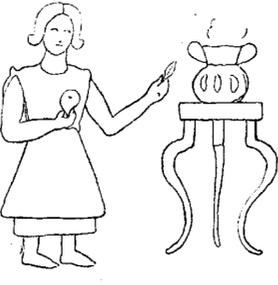
2—3 Restul Orașului. Acest program se va menține până ce condițiile hidraulice actuale se vor îmbunătăți.

Cluj, la 6 Noembrie 1923.

Inginer, ROATĂ.

Temeiurile culturii noastre

Dacă vorba cultură vine dela îndelungă lucrare a plugarilor romani, unde însemna lucrarea și îngrijirea pământului ca să dea roade bune, iar de aici să înțelege apoi ingrijirea sufletului ca să dea fapte bune, apoi mai mult ca la alte popoare, temeiiurile culturii noastre sunt legate de îndelungă lucrare a plugarilor.

Geograful vechiu, grec, Strabon zice că Geții, cari împreună cu Dacii locuiau în șesul Dunării și în Carpați, erau foarte religioși, credincioși. Credința lor se îndrepta spre Cer. Ei fiind plugari — getes — agricultor — iar cina fării foarte schimbăcioasă, cu ploi, cu furtuni, cu grindină, care ci nimește iar alături crăță, cu secetă uncori, de lașă muritor de foame pe om și vetele lui, când în spre miază-noapte ploile sunt ținșite, ca cele de toamnă la noi — această putere a cerului făcea pe vechii locuitori religioși. Iată din acele timpuri un chip aflat pe o pentru, ce înfățișază o fată (poate orfană) cu îmbrăcăminte dăcuică, așa ca țărancele noastre, țin în năni un fruct și o frumză și aduce jertfa pe un tripod zeilor, poate pentru că i-au scăpat pometurile de grindină.

De acia credința creștină a prins odânci rădăcini la străbunii noștri, cari erau temători de Dumnezeu, iar boierii și rovozii au zidit multe biserici; pentru acia și pronia cerească a ajutat acest popor de n'a pierit, între cele trei împărății, cari i-au călătu: pelean mereu.

Un alt temeu cultural este simțământul de dreptate și de omenie, moștenit de din îndelungă lucrare a plugarilor — dacă strici tu altuia și el îți poate strica ogorul tău, precum și în buna parte moștenite dela vechii Romani. Dovadă despre asta este că, deși nu avem pedeapsă cu moarte, nu sunt la noi mai multe crime făptuite de români.

Al treilea temeu este mila și dărnicia; când plugarii lui rodește pământul, iată dă pomănu sau duce la biserică din roade; el zice cu mândrie, dar și cu înțeleș, că din munca lui trărește și cloara, și șoarecele și furnica.

Tot din îndelungă lucrare a plugarilor vine iubirea de patrie, căria îi zicem țară — țara, pământ, sau moșie.

Se vor mira unii că avem și un temeu de cultură artistică. Apoi da, țesăturile, atesăturile și lucrăturile de mână ale țărancilor noștri, multe neștiutoare de carte, sunt admirate în Europa și în America.

Aceste temeiiurile culturale au suferit mult de urgio timpurilor trecute; ele însă trebuesc reîntărite și sporite prin școlă și biserică. Bucurie mare trebuesc să simțim când aflăm că în multe țări s'au înstărit, în grăbescă și cu chelci școli și biserici; numai că școlă, nu trebuesc înțeleasă ca o fabrică de domni țeneși, cari vor trăi bine fără să muncească, ci ca o luminoasă și îndrumătoare a sufletelor spre fapte spornice și bune.

ALEX. RESMERȚA.

Calendarul gospodarului

Omul luminat, harnic și gospodar, luptă ca în locul bălăriiilor, a salcâmiilor (ațăelilor) să vadă crescând flori mândre și cu miros plăcut, ori zarzavaturile necesare hrănirii noastre, ori pomi fructiferi, cari de primăvara și până toamna, prin florile și fructele lor multumesc privirea și aduc câștig, căci fructele frumoase și gustoase se vând cu preț bun, și mai ales e o hrană gustoasă, și sănătoasă pentru familia bunului gospodar.

Vom arăta în fiecare lună, pe scurt, ce lucrări, trebuesc să facă bunul gospodar, pentru ași îngrijii grădina, pentru a păstra sănătoși pomii, folositorii pomi, sau ce trebuesc făcut pentru leucirea celor bolnavi.

În luna Noembrie.

1. În magazia de fructe dacă este umedă, se pun lazi cu bulgări de var nestins (varul nestins atrage umezeala și se cunoaste aceasta prin aceea că se fărâmițește).

b) Se observă ca răfurile pentru fructe să fie curate și bine îngrijite. Fructele puse pentru păstrare se controlează și se aleg cele care încep a se strica.

c) Se strâng în magazie scrițele care servise la culșul fructelor.

2. În pepinere:

a) Se smulg pomii de replantat, cu multă băgare de seamă, pentru a nu ciunji rădăcinile, și se nivelează gropile.

Dacă pomii de replantat trebuesc transportați li se vor înfășura rădăcina cu paie și mușchi.

Dacă se primesc pomi de replantat dela altă pepinieră, se pun în șanturi pentru ași reveni.

b) Se începe tăierea ramurilor fructifere inutile sau bolnave la peri și meri.

3. În livadă: Se plantează pomii liberi și se vâruesc tulpințele. Se mai pot curății mușchii și coilje plensite la pomii suferinzi.

Dr. G. P. P.

Săptămăna economică și financiară

În săptămăna trecută cu 100 lei puteai cumpăra: 8 franci și 20 centime franțuzești.

33 mii—44 mii coroane austriace 51 leva bulgărești 9600—9700 coroane ungare 200.000.000—1.450.000.000 mărci

CEREALE

S'a vândut 100 kgr. de: Grâu cu 378—426 lei porumb 300—350 "

COLONIALE

Cafeaua 63—67 lei kgr. Ceaiul 160—245 " Orezul 25 lei kgr.

UNTDELEMNUL BUN DE MASĂ

76—120 lei kgr. Vinurile de masă între 13—30 l.

CARNE

De vacă 20—30 lei kgr. De porc 34—50 " berbec 26—30 "

ZARZAVATURI ȘI LEGUNE

Pătlașele roșii 4 lei kgr. Cartofi 280—3 " Fasolea 7—13 "

PEȘTE

Știuca 14 lei kgr. Pește sărat 28—30 lei kgr. Brânză 48 lei kgr.

VITE

O vacă cu lapte 2500—5000 lei O pereche boi 5000—15000 " O oaie 250—300 " Un porc gras 3000—3500 " Oper. cai buni 10000—20000 "

I. CHOICA, Acad. comerț.

Calendru gospodărilor

Omul luminat, harnic și gospodar, luptă ca în locul bălăriiilor, a salcâmiilor (ațăelilor) să vadă crescând flori mândre și cu miros plăcut, ori zarzavaturile necesare hrănirii noastre, ori pomi fructiferi, cari de primăvara și până toamna, prin florile și fructele lor multumesc privirea și aduc câștig, căci fructele frumoase și gustoase se vând cu preț bun, și mai ales e o hrană gustoasă, și sănătoasă pentru familia bunului gospodar.

În luna Noembrie.

1. În magazia de fructe dacă este umedă, se pun lazi cu bulgări de var nestins (varul nestins atrage umezeala și se cunoaste aceasta prin aceea că se fărâmițește).

b) Se observă ca răfurile pentru fructe să fie curate și bine îngrijite. Fructele puse pentru păstrare se controlează și se aleg cele care încep a se strica.

c) Se strâng în magazie scrițele care servise la culșul fructelor.

2. În pepinere:

a) Se smulg pomii de replantat, cu multă băgare de seamă, pentru a nu ciunji rădăcinile, și se nivelează gropile.

Dacă pomii de replantat trebuesc transportați li se vor înfășura rădăcina cu paie și mușchi.

Dacă se primesc pomi de replantat dela altă pepinieră, se pun în șanturi pentru ași reveni.

Concertul pianistei Anicuța Voileanu

Sămbătă în 3 Noembrie a fost în sala Prefecturii primul concert, din acest sezon, al d-soarei Voileanu, distinsa profesoră de pian a Conservatorului Român din localitate.

D-soara Voileanu nu este o începătoare, ci o artistă desăvârșită, în cel mai mare adevărut sens al cuvântului. Prin concertele sale, numeroase, date până acum în țară și străinătate sa impus ca una dintre cele mai perfecte virtuoză de pianului, ca o interpretă erudită și subțilă a literaturii muzicale clasice și moderne, și înainte de toate ca o personalitate artistică interesantă și deosebit de simpatică.

Programul bogat, de o valoare artistică superioară, compus din operele lui Bach—Liszt, Hăssler, Kirnberger, Rameau, I. chr. Bach, Ph. E. Bad, Beethoven, Chopin și Hebussy a fost interpretat foarte just, cu o ușurință și rezistență uimitoare.

D-soara Voileanu este una dintre acei puțini artiști, inteligenți, cari nu urmăresc succesul prin acrolatism; la dânsa tehnica desăvârșită este un mijloc natural și cinstit pentru a tălmăci torentul simțiriilor cari o frământă și principiile estetice superioare cari o stăpănesc atunci când contemplantă și reproducă o capodoperă. Lipsită de orice scop egoist de a se impune personal, ca cântă de dragul muzicii, pe care o iubeste și o folosește așa de mult, și cântă pentru ceia o ascultă, ca arătându-le frumusețile divine create de maestrul nemuritor, să le procure plăcere, să-l câștăge prietini ai muzicii, să le rafineze gustul și să le imbogătească cultura muzicală.

Conștiință de importanță covârșitoare și incomparabilă pe care o au concertele, serioare, în crearea culturii muzicale a unui popor, a anunțat cu modestia caracteristică adevăraților artiști, o serie de serate muzicale cari vor cuprinde bucăți alese și caracteristice din literatura universală a pianului, pe cari le așteptăm cu plăcere.

Publicul, select și inteligent, care a participat la primul concert a răsplătit prin aplauze însuflețite și sincere, intenția nobilă și plăcerea deosebită pe care li-a procurat-o măestria, cultura și personalitatea artistei Anicuța Voileanu.

LAURIAN NICORESCU

Dela Teatrul Național din Cluj

O activitate îmbucurătoare se desfășoară la Teatrul Național din Cluj. În vremea din urmă ca premieră s'a reluat: „Heidelbergul de altă dată”, unde toți actorii au jucat bine.

Pe d-l Braborescu, îl vedem pentru a două oară într-o piesă subțilă, ca „Papa” de Robert de Flers și G. A. de Caillavert.

Acest artist desăvârșit și cu acest prilej ne-a arătat calitățile distincte în artă. Înțelegător și modern în joala de scenă, în toată accepțiunea cuvântului. D-l Mihăilescu-Brăila de data aceasta a dovedit un talent real.

O contribuție care aduce o ridicare a acesteii instituții este revenirea de la cuibul care a plecat a d-nei M. Igănetescu-Dobrescu. D-sa lăsează un gol prea simțit și îl completează iar cu talentul ei.

Cu toată intenția bună a direcției, pentru a aduce pe scenă teatrul lui Ibsen, o sfătuiu — și credem că s'a convins — că actorii dela Cluj, nu pot juca acest gen de teatru. „Un dusman al poporului” a fost o încercare care n'a reușit.

C. C. R.

DIN SFATUL ȚĂRII

Camera: Sediința 3 a deschis la 3 ceasuri după amiază. Iau parte la sesiune și noui miniștri alesi: dd. Al. Lepădatu, N. N. Săveanu și Tancered Constantinescu. Dl prim-ministru Brătianu, citește nouile decrete (numiri) ale miniștrilor.

Dl Halpa, din partidul țărănesc, invinște pe partidul liberal, că nu s'a retras dela putere. Dl I. I. Brătianu, răspunde că e cu sufletul curat căci guvernarea țării e bună. Se aleg doi vice-presedinți ai Camerii în persoana dlor Popa Lișeanu și Iorga Toma.

31 Octombrie 1923; Dl Iuliu Maniu, președintele partidului național citește o declarație în numele acestui partid, prin care arată că partidul liberal nu conduce așa cum trebue, fără învinovățește guvernul că nu aduce dreptate, că nu ridică bogăția țării, că nu estimește trailsul.

Dl Ionel Brătianu, primministru, răspunde la aceste învinuiți, cari — spune dsa — sunt aduse din rătăcite.

1 Noembrie: Dl D. V. Toni, în numele partidului naționalist-democrat, protestează împotriva guvernului, că la adunarea de Duminecă 28 Oct. a partidului dlui Iorga, cetățeni au fost loviți de armată.

Dl Iuga, (deputat liberal) cere guvernului să vină în ajutorul dăunaților din război din jud. Vlasca, de oarece peste 3500 de familii n'au nici până azi adăpost.

Dl dr. Lascu, (deputat național)

intreabă guvernul cu privire la tăierea unor păduri din Bihor. Dl Freat Draghici, (deputat țărănist) cere dosarele cu exproprierea din județul Teleorman.

Dl I. Măreșanu (deputat liberal) atrage luarea aminte a guvernului asupra stării bănești de plâns a învățătorilor. Cere mărirea lefurilor acestora.

3 Noembrie: Dl V. Madgearu, (deputat țărănist) întreabă pe dl ministru de finanțe, asupra crizei (lipsei) de bani pe piață, din care cauză comerțul cu cereale e în scădere.

Dl I. I. Brătianu, răspunde că nu mai are nevoie de această întrebare de oarece chestia va fi în desbatere în Cameră.

Senatul: 31 Octombrie 1923: Dl I. I. Brătianu, multămește pentru încrederea ce are Senatului în guvern.

Dl Costăchescu, (țărănist) spune că partidul din care face parte va lupta împotriva guvernului.

1 Noembrie: Dl N. Bătrăneanu, arată că la adunarea partidului național-democrat, armata a lovit pe cetățeni.

2 Noembrie: Dl Adam I., arată soarta tristă și cum trăiesc de greu învățătorii. Cere guvernului să le îmbunătățească soarta.

Dl dr. Bănu, citește niște documente din vremea Voevodului Mihai-Viteazu, din care se vede inima bună a românului față de celelalte nații, care trăiește pe pământul strămoșesc.

Un pericol: SCARLATINA

De pretutindeni ne vine vestea că anghina cea rea, scarlatina, se întinde repede și înfricoșător. Se cade deci să vorbim despre ia mai ales având în vedere că fiecare trebue să ia măsuri. E o molimă foarte lipicioasă (molipetoare); mai ales copiii se îmbolnăvesc. De obicei unul care a mai zăcut de scarlatină nu se mai îmbolnăvește a doua oară.

din urechi), să-i umfle ghiindurile, să rămână damblagiu, ba chiar să moară. Să nu vi să pară glumă sau că-i boală ușoară. E o molimă foarte lipicioasă.

Ca să vă păziți de boala aceasta sau ca să vă faceți datoria de adevărat creștin pentru bolnav și pentru cei din jurul său, iată ce trebue să faceți?

- a) Nu intra în casele unde zac copiii. b) Nu lăsa copiii să alerge și să hoinărească pe stradă sau prin vecini. c) Dacă de știro doftorului, agentului sanitar, felecerului, primarului, jandarmerului, ca si se ia măsurile necesare. d) Nu împrumuta nimic (șoale și altele) bolnavilor. Mai bine dărueste-i. e) Nu ascundeți pe bolnav Duceți-l la ispită, că ocașă nu-l puteți îngriji cum trebue. f) După ce s'a vindecat bolnavul, sau l-ai adus la spital, sau Doamne fereste, a murit, vârue în casă bine, spală cu leșie tare tot, fierbe rufele în leșie și vasele, calcă hainele cât poți de bine, nu face priveghiu la mort, nu da nimie de pomână, mai bine dă-i foc, mai mare pomână faci așa, ca nu mai răspândește boala. Să nu crezi că o să te pedepsească Dumnezeu dacă nu vei face așa! Boala o știie căntă numai medicul. Îndreptăți-vă la el! Nu umblați cu leacuri băbești că omorâți bolnavul!

DR. OD. APOSTOL

BENZINA LA AUTO-MECANICA CLUJ STRADA DOROBANȚILOR Nr. 18.

UN BOER MOLDOVAN

de CONSTANTIN CEHAN-RACOVIȚĂ

Eram copil de zece ani și în casa noastră se adunau Costachi Negri, Comu Mihalache, Rosetti, Pîlat și colonelul Cuza, ajuns Vodă. Uite chiar aici unde ne găsim noi, ei sfătuiu ca să ne împărtășim. Ce vremuri, Ionică, n'am să le uit niciodată. Cu vreo doi ani mai târziu, tata, parcă îl văd și acum, tata fericit mă luă pe mine și pe mama, la Est. Ce-a fost atunci n'am să uit cât voi trăi. Lumec puzderie; veselie la fiecare pas. Eșii în sărbătoare. Stau și acum și mă gândesc în unele nopți și văd așea. Clopotele de la biserică sunau duioș cum poate din vremea vovozilor Ștefan-Cel-Sfânt și Vasile Lupu, nu se mai auziseră așa... Mai cu seamă epotolul cel mare al Mitropoliei. Muzicile cântau pe toate ușițele. Casele împodobite iar în piața Bacalu, horă mare și întinșă cu norodul ce abia putuse să încapă în locul cum străm. Juca și comu Mihalache și Costachi Negri și Pîlat și tata și alți boeri. Ionică, ce-a fost atunci... Acum vei pricepe că eu sunt un om vechi și nu pot lupta alături cu patriții de astăzi. Eu sunt un om răgnit în ideea fidi cu moravurile de acum".

De pe buzele coanei Voichiței se desprinseseră vorbele: „E târziu”. Boerul adăugă: „Să ne culcăm Ionică. După această oră nu întărimem aproape niciodată. Cine vine la Plo-peni, se supune obiceiului de aici”. Și răsce. Cu toții își luară bună seara iar peste scurtă vreme curtea era în întințerie.

A doua zi fu Duminecă. Boerul se sculă ca totdeauna desdeditmănat. El cutreeră prin ograda curții și se înterese de toate; intră în grajd și dămăre toți cai, alintă pe coama și pe gîmte pe Soimur, care aștepta cu urechile ciulte, zăhărlur matmal.

femeile simerite și apoi bărbații din față, în haine curate de sărbătoare, își înclinară frunțile în fața boerilor. Boerii se așezară în strânsele de stegar, cutoresți. Preotul cânta cu voce slabă și părea un sfânt cu barba albă, de cătoiri apărea în ușa altarelor. Avea aproape 80 de ani. Slujba se sfârși. La anatoră veniră fete, copii, feme, bărbați cu plete dăce iar la eșire sărutau dreapta cucoanei și a boerului. Nu mai era nimeni. Rămăși singuri intrară în altar, Boerul ceru Evanghelie. Preotul cu mânele tremurânde o ridică de la locul ei. Chipul conului Iorgu părea mai senin iar în privire avea ceva blând ca nici odată. Evanghelie avea o învelitoare de piele, cu iconiță de email în mijloc și alte patru la margini și colțuri legate în

Expoziția Agricolă și de Industrie casnică din Iași

Casa Moldovenească din Câmpulung Bucovina. Această casă împrejmuită cu cerdac, are două camere și o tindă. În prima cameră, un pat de lemn de paltin deosebit ca formă, lustruit în cafeiniu și apoi sculptat în motive românești...

Știri de pretutindeni

VIZITA PRINCEPELUI CAROL ȘI A PRINCESEI ELENA LA IAȘI. Fosta capitală a Moldovei, uitatul oraș Iași — cel mai plin de fapte târg al românismului — zilele trecute, s'a bucurat de fericea cu în mijlocul lui a primit vizita A.A. SS. R. R. Principele Carol și Prințesa Elena...

Academia Bărlădeană. Din inițiativa domnilor: G. Putoneanu, S. Galii și G. Pallady, s'a înființat în Bărlăd, o societate, care s'a înființat în arenda Teatrului „Carol”...

Academia Bărlădeană. Din inițiativa domnilor: G. Putoneanu, S. Galii și G. Pallady, s'a înființat în Bărlăd, o societate, care s'a înființat în arenda Teatrului „Carol”...

Către școli și biblioteci populare. Școlile și bibliotecile populare, precum și orice așezământ pentru educația poporului, sunt rugați să-și trimită adresa D-lui Dauil Ș. Constantinescu...

Către școli și biblioteci populare. Școlile și bibliotecile populare, precum și orice așezământ pentru educația poporului, sunt rugați să-și trimită adresa D-lui Dauil Ș. Constantinescu...

Prieteni noștri

In toate orășele și târgușoarele din România, creștă arem prietini. Acești prietini grupăți în jurul mișcării noastre culturale, vor trebui să ne scrie în foaie: fapte bune, mișcarea culturală, artistică, economică și industrială din localitatea în care trăiesc. Știți de așa fel în cât să intereseze intelectuali orășelor, muncitorii de prin ateliere și fabrici și pe lumea de la sat. Prietini ne vor trimite adrearea lor în contacta noastră le va răspunde ce un de fiert.

Redactor la Satu-Mare pe d. George Mihail-Zamfirescu, publicist. Reporter cultural în jud. Bacău pe Proot Gh. Gheoldum. Reporter cultural în jud. Bihor pe d. Aurel H. Toader. Reporter cultural în jud. Valcea pe d. G. G. Fierăsen.

Dela Direcția Uzinelor electrice din Cluj

Direcțiunea Uzinelor electrice ale orașului înștiințează Onor. publicul clujan că desele intreruperi de curent ce se produce dela un timp încoace, provin din cauza lipsei aproape complete de apă la Someșul-rece. De când există aceste uzini nici într'un an nu s'a simțit o așa lipsă mare de apă, statisticele ce există la uzină, ne arată un maximum de scădere de minus 39, iar acum în timpul din urmă noi am înregistrat minus 43 aport de apă. Această lipsă de apă ne împiedică de a merge cu turbinele cari trebuie să dea un maxim de 1700 kilovați, ori actualmente cu apa care este, nu se obține decât 1400 kilovați. Astfel stând starea faptică, uzinele lucrează mai mult cu mașinele cu aburi și cu motoarele Diesel, care în total dau 1000 kilovați. De aceea seara în timpul încălzirii maxime, Orașul nostru are nevoie de 2700-3300 kilovați, Direcțiunea uzinei se vede nevoită a întrerupe pentru scurtă durată, câte un feeder, lăsând în funcțiune fie care sector alternativ.

IRIS Societate Anonimă română pentru Industria Ceramică. Capital social: Lei 12.000.000.— deplin vărsat. Societatea „IRIS” este prima și singura fabrică din întreaga Românie, care produce articole de porțelan, cari până acum se importau din străinătate. Produce cărămizi refractoare și cupetoare de calitate diferite egalitate egale cu cele din străinătate. Biroul Central: Cluj, Cal. Regele Ferdinand No. 38. TELEFON No. 6-30.

Lepage-Condică de Termene pentru avocați 1924. va apărea în cursul Noembrie cu textul complet al noiei Legi avocaților tabloni tuturor avocaților din România-Mare și al notarilor publici, în mărime de 20/25 cm. legată în jum. până și tipărită pe hârtie albă, în măsura abonamentelor făcute din vreme, într'un număr de exemplare limitat. Prețul Condicii comandat și plătit imediat e 220.— Lei, cu porto cu tot. — Comenzile ulterioare nu le vom putea îndeplini decât pe un preț mai mare de rețipărire. Abonamente deja achitate efectuem conform circ. I., III. și IV. Librăria LEPAGE Cluj, Editorul Condicii de Termene pentru avocați.

RECLAMA folositoare se face în „CULTURA POPORULUI” care se tipărește în 56 mii de exemplare.

BANCA CENTRALĂ PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT S.A. CLUJ Capital 50.000.000 lei. * Rezerve 18.000.000 lei. * Depuneri de libel 125.000.000 lei în 3 ani. Primește și fructifică todeauna mai favorabil depuneri pe libel și în concurent, p'Atind d: rea către stat din al său. Depunerile la vedere le fructifică cu 5% neto. Depunerile la termen fix de 1/2 an cu 6%—7% neto. Depunerile pe timp mai îndelungat și în sume mari, apoi fonduri comunale, bisericesti, școlare, etc. fructifică în condițiuni speciale. Adresați-vă la Banca Centrală, Secția Americană, în Cluj și la filialele sale cu: dolari, eceni, drafturi și cu asiguate americane. Servici prompt și culant. * Corespondență în toate limbile. * Cumpărați acții dela Banca Centrală Filiale în: Alba-Iulia, Arad, Bistrița, Hațeg, Oradea-Mare, Sibiu, Turda. --- Reprezentanți stabili în toate orașele din țară și străinătate

HUNVALD CLUJ, Str. Vlașuța 3. Telef. 147. RESMĂLȚUM OGLINZISTRIGATE Lloyd Express 1970. 10-87-29. Sticle și oglinzi pentru mobilită, șlefuite în stil baroc, în formă de stea și flori, precum și după deseneuri se pregătesc artistic la fabrica și șlefuităria de sticle și oglinzi

CURELE DE TRANSMISIUNE de următoarele specialități: Curele de piele pentru dinamuri, Comprosoare și tot felul de piei pentru întrebunțare tehnică... Liferază FRĂȚII RENNER & COMP. SOCIETATE ANONIMĂ C L U J. 13-21

Este știut de toată lumea LIQUERURILE SZILÁGYI sunt cele mai bune! Fabricile Eleonora Szilágyi Societate pe acții. Furnizoare ale Curții Regale Române. Cluj, Calea Regele Ferdinand 107. TELEFON 229 22-12-14

Specialitățile fabricii de bere CZELL din Cluj 'Hercules' Nutritoare, specialitatea brună din malt dublu — și 'Monostor' Bere deschisă — mult apreciate. 14-25 din cauza calităților lor neîntrecute s'au dovedit ca marca cea mai superioară. Se capătă pretutindeni.

MAGAZIN DE MODA „B-A-R-Z-A” A. GUTTFRIED CLUJ, Calea Reg. Ferdinand II Lloyd 1957. 9 50-25. Toată lumea preferă să bea la ori ce ocaziune LIQUERUL B-O-G-S-Z-A pentru că este cel mai bun, mai plăcut și neîntrecut!

BANCA ARDELEANĂ ȘI CASA DE ECONOMII S.A. FONDATA IN ANUL 1894. CLUJ, PIATA UNIRII 32. SUCURSALE IN T.-MURAS, UIOARA, REGHINUL-SASESC SI TURDA. INSTITUTII AFILIATE: „BANCA DE CREDIT S.A.” „DEJ” „BANCA SI CASA DE ECONOMII SOCIETATE PE ACTII” IN GHEORGHENI Capital social 40 milioane lei deplin vărsat. Rezerve 8 milioane lei

CASA DE PĂSTRARE ȘI CREDIT S. A. PE ACȚIUNI CLUJ. PIATA UNIREI 7. CAPITAL: 16.000.000 LEI REZERVA: 15.000.000 LEI FILIALE: DEJ, DICIOSANMARTIN, ALBA-IULIA ȘI TÂRGU-MUREȘ. Magazinele de marfă ale casei de păstrare și de credit S.A. pe acțiuni din Cluj se află lângă gară. — Se primesc depuneri, se escontează polite, se execută plăți în ori ce localitate, și se execută în mod avantajos ori ce afaceri de bancă. Oferă casete speciale clienților (safe) Bancă cu dreptul de a opera și cu devize.

Cele mai bune mașini de scris să capătă la MIHAI KÖRMENDY specialist în reparații CLUJ, Strada Regina Maria 25. Telefon 9-51 Lloyd 1958. 8 50-25. LOUIS DÉRÉ BLĂNAR Cluj, Str. Memorandului Nr. 3. Telefon 12-12 Telefon 12-12 Lloyd 1958. 8 50-25. TRAIAN G. STOENESCU avocat București, Calea Șerban-Vodă 43.

Dacă vrei bonboane bune cere „MELISSA” 15-14 Telefon 648 și 665 Cluj — Calea Dorobanților 40 și 41-a FERARIA societate anonimă Cluj, Calea Victoriei No. 29. 00000 Telefon 4-40, 5-47. 00000 Adresa telegrafică: „Feraria” Cluj 00000 Liferază: 00000 Sârmă laminată, sârmă, cuie, fier de beton, etc.

DEPOZIT DE FABRICĂ ASTĂZI ȘTIE DEJA PREȚURI DE FABRICĂ CLUJUL INTREG UNDE POATE PROCURA CU PREȚURILE CELE MAI EFTINE TREBUNTELE SALE IN HAINE PENTRU ORI CE SEZON RAGLANE ȘI ROCURI DE IARNĂ. LA SUCCESORII CAROL SCHERER ȘI FII GROMEN ȘI HERBERT DEPOZITUL FABRICII DE POSTAV DIN SIBIU. — CLUJ, LÂNGĂ PODUL MARE PESTE SOMEȘ (PALATUL BABOS) 92-2

BAIA DIANA Camera cu abur și vană, precum și tratament hidrotropic, băi igienice cu sulf, cu sare sau cu extras de brazi CONTROL MEDICAL Lloyd 1957. 5 10-2 Izvorul cel mai eficient de cumpărare REGELE PĂLĂRIILOR CLUJ, PIATA UNIRII Lloyd 1956. 7 50-25

Fabrica de bere din Turda S. A. KORONA FABRICA: TURDA TELEFON NO. 5 GLORIA DE CALITATE RECUNOSCUTA CA BUNA BERE DIN MALT DUBLU... TELEFON No. 394 DEPOZIT PRINCIPAL: C L U J, CALEA DOROBANȚILOR 11 TELEFON No. 394

Societatea Adriatică de Asigurare în Trieste FONDATA IN 1838 DIRECȚIUNEA PENTRU ROMANIA: CLUJ, STRADA MEMORANDULUI NR. 10. CASA PROPRIE TELEFON NR. 670. REPREZENTANȚA GENERALĂ PENTRU TRANSILVANIA: CLUJ, STRADA MEMORANDULUI NUMĂRUL 10. TELEFON NR. 64 AGENTILE GENERALE ȘI PRINCIPALE IN: ARAD, BRĂSOV, CERNAUȚI, TIMIȘOARA, ORADEA-MARE, SĂTMAR, SIBIU, T.-MUREȘ 91-7 PRIMEȘTE ASIGURĂRI ÎN RAMURILE: INCENDIU, GRINDINĂ, VIAȚA, FURT PRIN SPARGERE, ACCIDENTE, ETC., ETC., ÎN CONDIȚIUNI AVANTAGIOASE